

ПОСТАНОВА **Верховної Ради України**

Про підтримку Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри "Сокіл" ("Джура")

Питання утвердження української національної та громадянської ідентичності мають стратегічне значення для подальшого розвитку України, забезпечення національної безпеки та успішного майбутнього нашої держави.

Верховна Рада України відзначає, що важливим заходом національно-патріотичного виховання та військово-патріотичного виховання дітей та молоді, пріоритетним засобом громадянської освіти відповідно до ціннісних орієнтирів, визначених [Законом України](#) "Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності", є Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра "Сокіл" ("Джура") (далі - гра "Джура").

Гра "Джура" проводиться з метою формування у дітей та молоді патріотичної та оборонної свідомості, громадянської стійкості, виховання громадян України як високоморальних особистостей, які плекають духовно-культурні цінності Українського народу, володіють відповідними компетентностями та здатні реалізувати свій потенціал у сучасних умовах.

Вперше [Положення про дитячо-юнацьку військово-спортивну патріотичну гру "Сокіл" \("Джура"\) Українського козацтва](#) затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 25 грудня 2003 року № 855. Відповідно до зазначеного положення метою гри визначено виховання у школярів глибокого почуття патріотизму та почуття національної гідності, виховання якостей захисника Батьківщини, формування високого рівня загальної культури та народних знань, народної естетики, моралі, мистецтв.

У 2012 році в новій редакції прийнято [Положення про Всеукраїнську дитячо-юнацьку військово-патріотичну гру "Сокіл" \("Джура"\)](#), затверджене наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13 червня 2012 року № 687 та зареєстроване в Міністерстві юстиції України від 3 липня 2012 року № 1094/21406. Відповідно до зазначеного [положення](#) організація та проведення гри "Джура" покладалися на Український державний центр туризму і краєзнавства учнівської молоді. У положенні визначалося, що гра "Джура" проводиться у три етапи: I (районний, міський), II (Кримський республіканський, обласні, Київський та Севастопольський міські) та III (Всеукраїнський).

На сьогодні проведення гри "Джура" регламентується [Положенням про Всеукраїнську дитячо-юнацьку військово-патріотичну гру "Сокіл" \("Джура"\)](#) (далі - Положення про гру "Джура"), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2018 року № 845 "Деякі питання дитячо-юнацького військово-патріотичного виховання", у якому зазначено, що одним із основних завдань гри "Джура" є виховання дітей та молоді в душі відданості принципам державної незалежності і соборності, Україні та Українському народу через плекання національних військово-патріотичних історичних традицій та створення умов для дієвого плекання українських суспільно-державницьких цінностей: національної самосвідомості, ідентичності, самобутності, волі, соборності та гідності Українського народу; здобуття молоддю первинних загальновійськових і спеціальних компетентностей, у тому числі за додатковими спеціалізаціями, зокрема "Джура-Оборонець", "Джура-Десантник", "Джура-Прикордонник", "Джура-Гвардієць", "Джура-Поліцейський", необхідних для відстоювання державної незалежності та територіальної цілісності України, захисту державного кордону, забезпечення безпеки та правопорядку в країні. Загальне охоплення грою дітей та молоді становило 150 тисяч учасників.

З метою підготовки організаторів гри "Джура" у співпраці з Міністерством молоді та спорту України інститутами громадянського суспільства проведено всеукраїнські вишколи та тренінги "Школи виховників джур", до участі в яких долучалися педагогічні працівники, зокрема вчителі навчального предмета "Захист України", учасники проведення антитерористичної операції, учасники проведення операції Об'єднаних сил, а також ветерани війни, представники громадських об'єднань. "Школа виховників джур" - це комплекс заходів, спрямованих на підготовку активістів до безпосередньої практичної діяльності щодо створення та функціонування осередків (роїв/куренів) гри "Джура".

Водночас проведення реформи щодо децентралізації (укрупнення районів і передача частини повноважень територіальним громадам), реформування системи освіти, здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та повномасштабна збройна агресія російської федерації проти України призупинили поступовий розвиток гри "Джура". Відсутність районних відділів освіти та методичних кабінетів при них як потенційних організаторів гри на базовому рівні ускладнили процес впровадження [Положення про Всеукраїнську дитячо-юнацьку військово-патріотичну гру "Сокіл" \("Джура"\)](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2018 року № 845, та процес організації самоврядування і самовиховання учасників гри. Запровадження карантину та повномасштабна збройна агресія російської федерації проти України призвели до загострення наявної від початку гри кадрової проблеми - дефіциту виховників джур. Діяльність створеної зусиллями громадськості "Школи виховників джур" як центру підготовки виховників за наявної на сьогодні підтримки органів влади не може задовольнити потребу у фахівцях для створення повноцінних осередків (роїв/куренів).

Значна частина територіальних громад робить акцент на організації проведення змагань замість здійснення системної роботи у форматі "куренів". На належному рівні не здійснюється моніторинг стану організації гри "Джура" на обласному рівні та рівні територіальних громад і контроль якості заходів, здійснених у рамках забезпечення організації та проведення гри "Джура".

Також існує серйозна проблема щодо фінансового забезпечення організації та проведення гри "Джура". Відповідно до [пункту 54](#) Положення про гру "Джура" фінансування та матеріально-технічне забезпечення проведення гри "Джура" здійснюються в межах коштів, передбачених у місцевих бюджетах, зокрема у програмах національно-патріотичного виховання, та за рахунок коштів, не заборонених законодавством. Витрати на організацію та проведення III етапу гри "Джура" здійснюються в межах відповідних асигнувань, передбачених законом України про Державний бюджет України на відповідний рік, а також за рахунок коштів, не заборонених законодавством. Водночас у [Законі України "Про Державний бюджет України на 2025 рік"](#) видатків на організацію та проведення III етапу гри "Джура" не передбачено. Також не у всіх місцевих бюджетах передбачено кошти на проведення початкового, I та II етапів гри "Джура". Зазначені обставини можуть призвести до проведення гри "Джура" у 2025 році на неналежному рівні.

Враховуючи виклики сьогодення, для забезпечення оптимальних умов організації та проведення гри "Джура" державним органам та органам місцевого самоврядування, які відповідають за її організацію та проведення (Міністерству освіти і науки України, Міністерству молоді та спорту України, Міністерству оборони України, Міністерству внутрішніх справ України, Міністерству культури та стратегічних комунікацій України, Міністерству соціальної політики України, Українському інституту національної пам'яті, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Державній службі України з надзвичайних ситуацій, Національній поліції України, Національній гвардії України, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям), у межах їхніх повноважень необхідно вжити заходів щодо:

належного матеріально-технічного забезпечення здійснення заходів у рамках організації і проведення гри "Джура";

використання інноваційних підходів та цифровізації під час здійснення заходів у рамках організації та проведення гри "Джура";

забезпечення підтримки розвитку гри "Джура" органами місцевого самоврядування на всій території України;

налагодження ефективної комунікації між штабами гри "Джура" всіх рівнів, відсутність якої ускладнює координацію заходів та перешкоджає досягненню мети щодо збільшення охоплення грою "Джура" дітей і молоді на всій території України;

забезпечення ефективної мобільності дітей і молоді під час проведення гри "Джура";

недопущення необґрунтованого використання онлайн-форматів під час організації проведення масових заходів і підсумкових етапів гри "Джура".

З метою розв'язання наявних проблем та забезпечення системної роботи щодо ефективного розвитку гри "Джура" Верховна Рада України **постановляє**:

1. Рекомендувати Кабінету Міністрів України:

1) розглянути питання щодо забезпечення ефективного розвитку гри "Джура";

2) при розробленні проектів законів України про Державний бюджет України на 2026 рік та наступні роки передбачити необхідне фінансування організації і проведення гри

"Джура" відповідно до [Державної цільової соціальної програми з утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2028 року](#);

3) доручити Міністерству освіти і науки України:

посилити роль Українського державного центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді як основної інституції із забезпечення організації національно-патріотичного виховання дітей та молоді в системі освіти та як головної установи методичного і організаційного супроводу гри "Джура" із збереженням організаційної самостійності та збільшенням штатної чисельності структурного підрозділу зазначеного центру, що забезпечує методичний та організаційний супровід під час проведення гри "Джура";

забезпечити інтеграцію гри "Джура" в систему освіти, закріплення гри "Джура" як складової освітнього процесу;

забезпечити на належному рівні національно-патріотичне та військово-патріотичне виховання учасників гри "Джура" шляхом розроблення освітніх програм, що враховують факти новітньої історії України, факти прояву героїзму Захисників та Захисниць України, реалії сьогодення в умовах воєнного стану, а також шляхом проведення тематичних лекцій, семінарів і зустрічей з ветеранами війни та військовослужбовцями сил оборони і працівниками сил безпеки, організації і проведення заходів, присвячених вшануванню подвигу Українського народу в героїчній боротьбі за самовизначення і творення власної держави, шляхом поширення інформації про досягнення наших співвітчизників та їхній внесок в скарбницю світової цивілізації, зокрема у сферах освіти, науки, культури, мистецтва, спорту;

вжити заходів щодо актуалізації нормативного та методичного забезпечення гри "Джура" з урахуванням сучасних викликів шляхом адаптації [Положення про гру "Джура"](#) до нових освітніх стандартів, а також щодо оновлення методичної бази з урахуванням концептуальних засад реформування системи освіти та реформування адміністративно-територіального устрою України в умовах воєнного стану;

до 1 січня 2026 року підготувати та подати до Міністерства економіки України пропозиції щодо внесення змін до Національного класифікатора України в частині внесення професії "Виховник" до [Класифікатора професій ДК 003:2010](#);

з урахуванням пропозицій Національної академії педагогічних наук України забезпечити підготовку кадрів, підвищення професійної кваліфікації педагогів і виховників шляхом розроблення освітніх програм, додаткових освітніх модулів, спеціалізованих курсів підвищення кваліфікації педагогів усіх спеціальностей, запровадження вивчення [Положення про гру "Джура"](#) у закладах вищої освіти як окремого курсу з педагогічних спеціальностей, внесення посади виховника до переліку посад педагогічних працівників;

з урахуванням пропозицій центральних органів виконавчої влади сприяти розширенню переліку додаткових спеціалізацій гри у рамках гри "Джура";

забезпечити регулярне здійснення моніторингу проведення етапів гри "Джура" та діяльності куренів гри "Джура" з відповідним інформуванням представників громадських об'єднань;

сприяти розвитку вишкільних таборуваль з активним способом пересування, розширенню міжнародної співпраці, а також сприяти співпраці із закордонними партнерами у забезпеченні організації та проведенні спільних таборів для дітей та молоді;

сприяти розвитку матеріально-технічної бази, забезпеченню сучасними матеріально-технічними засобами учасників гри "Джура", використанню інноваційних технологій учасниками гри "Джура";

розглянути питання щодо можливості надання пільг під час вступу до спеціалізованих закладів освіти військового (військово-спортивного) спрямування найкращим учасникам гри "Джура" та найкращим учасникам інших заходів військово-патріотичного виховання;

4) доручити Міністерству культури та стратегічних комунікацій України, Міністерству цифрової трансформації України, Міністерству освіти і науки України проведення активної інформаційної кампанії для популяризації гри "Джура" серед учасників освітнього процесу та громадськості, у тому числі засобами аудіовізуальних медіа, онлайн-медіа, друкованих медіа, адаптованих для відповідних вікових категорій, а також шляхом створення відповідних веб-порталів та веб-сайтів;

5) доручити Міністерству освіти і науки України, Міністерству оборони України, Міністерству внутрішніх справ України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Державній службі України з надзвичайних ситуацій, Національній поліції України, Національній гвардії України, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям забезпечити залучення ветеранів війни, військовослужбовців сил оборони та працівників сил безпеки до виховного процесу, передбаченого грою "Джура", до формування у молоді оборонної свідомості на основі суспільно-державних (національних) цінностей України та до участі в роботі таборової старшини;

6) доручити місцевим органам виконавчої влади активізувати діяльність щодо організації та проведення заходів гри "Джура", зокрема таборуваль, на рівні областей та районів з метою створення умов для максимального охоплення грою "Джура" дітей та молоді у всіх територіальних громадах відповідних областей та районів.

2. Рекомендувати місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування у встановленому порядку в межах їхніх повноважень:

передбачити включення до регіональних та місцевих цільових програм з утвердження української національної та громадянської ідентичності завдань і заходів щодо розвитку гри "Джура";

забезпечити на території області, району, міста, районів у містах, селищ і сіл здійснення заходів з організації та проведення гри "Джура", зокрема таборуваль, з метою створення умов для максимального охоплення грою "Джура" дітей та молоді, що проживають на відповідній території;

сприяти розвитку вишкільних таборуваль з активним способом пересування;

сприяти розвитку матеріально-технічної бази, забезпеченню сучасними матеріально-технічними засобами учасників гри "Джура", використанню інноваційних технологій учасниками гри "Джура".

3. Ця Постанова набирає чинності з дня її прийняття.

Голова Верховної Ради
України

Р. СТЕФАНЧУК

м. Київ
19 червня 2025 року
№ 4516-IX

Про підтримку Всеукраїнської дитячо-юнацької
військово-патріотичної гри "Сокіл" ("Джура")
Постанова Верховної Ради України від 19.06.2025 № 4516-IX
Прийняття від **19.06.2025**
Постійна адреса:
<https://zakon.rada.gov.ua/go/4516-20>

Законодавство України
станом на 12.12.2025
чинний

4516-20

Публікації документа

- **Голос України** від 26.06.2025 — № 125
- **Офіційний вісник України** від 25.07.2025 — 2025 р., № 57, стаття 3907, код акта 133021/2025